

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 808/01
Zo dňa: 10. 04. 2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 16
Počet príloh: 1



PROTOKOL

**o výsledku kontroly
efektívnosti a účinnosti pri výkone pôsobností obcami SR**

Obec Riečka

Banská Bystrica november 2014

Zhrnutie:

Kontrola efektívnosti a účinnosti pri výkone pôsobností obcami Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) vychádzala zo schváleného strategického zámeru kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len „NKÚ SR“) na roky 2012 - 2014, kde nosnou oblasťou kontrolnej činnosti je efektívna verejná správa a v rámci nej samospráva a spokojný občan.

Kontrola zároveň nadväzovala na predbežnú štúdiu vypracovanú v roku 2013, ktorej účelom bolo preveriť procesy v koncepte komunálnej reformy a programu modernizácie územnej samosprávy. Kontrolovanými subjektmi kontrolnej akcie bol štatisticky reprezentatívny súbor 93 obcí SR.

Účelom kontroly bolo preveriť efektívnosť a účinnosť pri výkone samosprávnych pôsobností obce podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a prenesených pôsobností z orgánov štátnej správy na obce podľa zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov.

Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu v kombinácii s kontrolou výkonnosti, tzn. okrem dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, bola preverovaná aj výkonnosť vybraných originálnych a prenesených kompetencií: rozpočtové hospodárenie, majetok, ľudské zdroje, materiálno-technické zabezpečenie, regionálny rozvoj a čerpanie fondov Európskej únie (ďalej len „EÚ“), úsek matriky a stavebného poriadku, odpadové hospodárstvo, strategické plánovanie a systém vnútornej kontroly.

Pri kontrole bola použitá technika preskúmania relevantných dokladov (rozpočty, vrátane ich programov a z nich vyplývajúcich cieľov, plánovacie a strategické dokumenty, zmluvy, všeobecne záväzné nariadenia, uznesenia obecného zastupiteľstva, finančné a účtovné výkazy, účtovné doklady, záverečné účty, rôzne druhy štatistických výkazov a i.), rozhovory s manažmentom a zamestnancami obce.

Zistené údaje boli následne analyzované, bol vykonaný výpočet pomerových ukazovateľov, kontrolné zistenia a závery uvedené v protokole o výsledku kontroly budú slúžiť ako podklad pre účely vypracovania súhrnnej správy o výsledku kontrolnej akcie, v ktorej bude analytickými metódami na preverených zozbieraných údajoch od všetkých kontrolovaných subjektov zhodnotená efektívnosť a účinnosť výkonu vybraných pôsobností v závislosti od viacerých parametrov (počet obyvateľov, príjmy obce a pod.).

Kontrolou boli zistené nedostatky súvisiace najmä s nedostatočným personálnym zabezpečením vykonávania administratívnych činností na obecnom úrade.

V rámci rozpočtového hospodárenia boli zistené nedostatky v oblasti vykonávania zmien rozpočtu obce počas roka.

Pri hospodárení s majetkom obec postupovala len podľa formálnych zásad hospodárenia s majetkom, ktoré neobsahovali potrebné náležitosti a s výnimkou roku 2011 nebola vykonaná inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov obce.

Kontrolou bolo tiež zistené, že obec v roku 2013 nevytvárala a fyzicky neukladala archivačné zálohy údajov zo svojho informačného systému, čím neeliminovala riziko straty údajov v dôsledku požiaru, záplavy alebo inej živelnnej pohromy.

V oblasti preneseného výkonu štátnej správy na úseku stavebného poriadku bolo zistené, že obec vydávala oznámenia na ohlásenia drobných stavieb samostatne, teda osobou bez osobitného kvalifikačného predpokladu.

Obec nepostupovala v súlade s platnou legislatívou, keď v kontrolovanom období neupravila podrobnosti o nakladaní s odpadmi všeobecne záväzným nariadením a nezabezpečila dvakrát ročne zber a prepravu objemných odpadov.

Preverením systému vnútornej kontroly bolo zistené nesprávne vykonávanie predbežnej finančnej kontroly, čo súviselo s nedostatočným personálnym zabezpečením obce. Kontrola tejto oblasti bola zameraná aj na činnosť hlavného kontrolóra, ktorý si v kontrolovanom období neplnil všetky zákonom stanovené povinnosti.

Obec ďalej nemala v kontrolovanom období vypracované niektoré povinné dokumenty súvisiace so strategickým plánovaním, konkrétne plán ochrany obyvateľstva, koncepciu rozvoja informačných systémov a komunitný plán sociálnych služieb.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obec vypracovaný mala, no pravidelne ho nemonitorovala a nevyhodnocovala jeho plnenie.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 808/01 z/zo 10. 04. 2014 vykonali:

Ing. Marián Koreň, vedúci kontrolnej skupiny
Ing. Miroslav Štefánik, člen kontrolnej skupiny

kontrolu efektívnosti a účinnosti pri výkone pôsobností obcami v Slovenskej republike, ktorej účelom bolo preveriť efektívnosť a účinnosť obce pri výkone samosprávnych pôsobností obce podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a prenesených pôsobností z orgánov štátnej správy na obce podľa zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov.

Kontrola bola vykonaná v čase od 07.05.2014 do 05.11.2014 v

obci Riečka, Riečka 57, 980 45 Štrkovec, IČO 00649651

za kontrolované obdobie rokov 2011 až 2013 a súvisiace obdobie pre potreby objektívneho zhodnotenia preverovaných skutočností.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly (ISSAI 100 – 999) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Predmetom kontroly bolo preverenie efektívnosti a účinnosti použitia verejných prostriedkov a majetku obce pri výkone vybraných pôsobností obce a preverenie dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri výkone vybraných pôsobností obce.

Obec Riečka (ďalej aj „obec“ alebo „kontrolovaný subjekt“) je podľa čl. 65 ods. 1 Ústavy SR právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia obce prostredníctvom verejných zhromaždení obyvateľov obce, hlasovaním obyvateľov obce a najmä prostredníctvom volených zástupcov obecného zastupiteľstva (ďalej aj „ObZ“) a starostu obce.

Činnosť obce je upravená zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon 369/1990 Zb.“). Obec sa nachádza v Banskobystrickom kraji, okres Rimavská Sobota. Podľa údajov Štatistického úradu SR mala obec nasledovné počty obyvateľov: v roku 2011 - 231 obyvateľov, v roku 2012 - 229 obyvateľov a v roku 2013 - 236 obyvateľov.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Preverenie efektívnosti použitia verejných prostriedkov a majetku obcí pri výkone vybraných pôsobností obcí SR

Kontrolou bolo preverované využívanie zdrojov obce na zabezpečenie výkonu jednotlivých pôsobností so zameraním na hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami a majetkom obce/mesta, ľudské a materiálne zdroje, spôsob výkonu a financovanie vybraných pôsobností.

1.1 Využívanie finančných, materiálnych a ľudských zdrojov

1.1.1 Rozpočtové hospodárenie a majetok obce

V kontrolovanom období rozpočtové hospodárenie obce upravoval najmä zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“), zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“) a ďalšie všeobecne záväzné právne normy.

Rozpočet obce na roky 2011, 2012 a 2013 schválilo obecné zastupiteľstvo (ďalej len „ObZ“) do 31. decembra predchádzajúceho roka a obec počas celého kontrolovaného obdobia hospodárila podľa riadne schváleného rozpočtu.

V kontrolovanom období rozpočet vyjadroval samostatnosť hospodárenia obce, vzťahy k obyvateľom obce a k štátnemu rozpočtu. V rozpočte obce sa uplatňovala rozpočtová klasifikácia.

Vo všetkých troch rokoch kontrolovaného obdobia bol rozpočet obce zostavený ako vyrovnaný. V roku 2011 bol bežný rozpočet zostavený ako prebytkový a prebytok bol použitý na splácanie bankového úveru. V roku 2012 bol bežný rozpočet zostavený ako prebytkový a prebytok bol použitý na krytie schodku kapitálového rozpočtu a na splácanie bankového úveru. V roku 2013 bol bežný rozpočet zostavený ako prebytkový.

Prehľad o schválenom rozpočte, upravenom rozpočte a skutočnom čerpaní za roky 2011 až 2013 je uvedený v prílohe č. 1 tohto protokolu o výsledku kontroly.

Podľa predložených zápisníc a uznesení zo zasadnutí ObZ, obec v kontrolovanom období sledovala v priebehu každého rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a vykonávala zmeny vo svojom rozpočte. Zastupiteľstvo starostovi nevymedzilo rozsah na vykonávanie zmien rozpočtu.

Všetky zmeny rozpočtu obce vykonané v rokoch 2011, 2012 a 2013 schválilo ObZ. Podľa predložených zápisníc a uznesení zo zasadnutí ObZ poslanci vykonávali zmeny rozpočtu vyjadrením, že schvaľujú upravený rozpočet na príslušný kvartál roka bez uvedenia príslušného rozpočtového opatrenia.

Týmto postupom obec nekonala v súlade s § 14 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z. z., podľa ktorého príslušný orgán obce vykonáva zmeny rozpočtu v priebehu rozpočtového roka rozpočtovými opatreniami, ktorými sú presun rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, povolené prekročenie výdavkov pri dosiahnutí vyšších príjmov a viazanie rozpočtovaných výdavkov.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Výsledky rozpočtového hospodárenia obce a prepočet ukazovateľa hospodársky výsledok (bez finančných operácií) na obyvateľa počas kontrolovaného obdobia je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Rok	Hospodársky výsledok (prebytok + / schodok -), vrátane finančných operácií (v EUR)	Hospodársky výsledok (prebytok + / schodok -), po vylúčení finančných operácií (v EUR)	Hospodársky výsledok (bez finančných operácií) na obyvateľa (v EUR)
2011	+ 331,00	+ 67 137,00	290,63
2012	+ 16,00	+ 218,00	0,95
2013	+ 210,00	+ 210,00	0,89

V roku 2011 bol hospodársky výsledok ovplyvnený kapitálovými príjmami v sume 52 403,00 eur na investičnú akciu rekonštrukcie obecného úradu a kultúrneho domu.

Celková hodnota majetku obce v roku 2013 bola 305 771,74 eur a v priebehu kontrolovaného obdobia nedošlo k výraznej zmene na žiadnom z majetkových účtov. Tento stav bol dôsledkom toho, že obec v kontrolovanom období neuzatvorila žiadnu kúpnu zmluvu týkajúcu sa dlhodobého majetku.

Tabuľka č. 2

Rok	2011	2012	2013
Hodnota celkového majetku obce (v EUR)	300 373,00	302 642,54	305 771,74
Prírastok/úbytok majetku za obdobie 2011 – 2013 (v %)	-	-	1,80
Majetok na obyvateľa (v EUR)	1 300,32	1 321,58	1 295, 64
Suma neobežného majetku (v EUR)	298 929,00	300 833,74	303 953,27
Podiel neobežného majetku na celkovom majetku (v %)	99,52	99,40	99,41
Suma dlhodobého hmotného majetku (v EUR)	255 744,00	257 648,45	259 719,27
Suma obežného majetku (v EUR)	1 444,00	1 808,80	1 758,47
Suma dlhodobých pohľadávok (v EUR)	0,00	0,00	0,00
Suma krátkodobých pohľadávok (v EUR)	1 303,00	1 612,41	1 618,09
Podiel pohľadávok na celkovom majetku (v %)	0,43	0,53	0,53
Podiel pohľadávok po lehote splatnosti na celkovej sume pohľadávok (v %)	99,92	100,00	100,00
Počet uzatvorených KZ na kúpu dlhodobého majetku	0	0	0
Počet uzatvorených KZ na predaj DHM	0	0	0
Druh majetku	-	-	-
Cena predávaného majetku (v EUR)	0,00	0,00	0,00

Podmienky hospodárenia s majetkom obce upravila obec vo všeobecne záväznom nariadení (ďalej len „VZN“) o zásadách hospodárenia s majetkom obce Riečka, ktoré bolo schválené ObZ dňa 22.03.2007 s účinnosťou od 01.04.2007. Tieto zásady mali len formálny charakter a neobsahovali potrebné náležitosti, čím obec nepostupovala v súlade s § 9 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov, v ktorom sú definované náležitosti, ktoré majú schválené zásady hospodárenia s majetkom obce upravovať.

Počas kontrolovaného obdobia neboli zásady hospodárenia s majetkom obce aktualizované a uvedené sumy boli uvedené v mene SKK.

Obec vykonala inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov (ďalej len „inventarizácia“) za rok 2011. Z fyzickej a dokladovej inventúry boli vypracované

inventúrne súpisy a inventarizačný zápis, v ktorom bolo uvedené, že vykonanou inventarizáciou nebol zistený inventarizačný rozdiel. Za roky 2011 a 2012 obec inventarizáciu nevykonala.

Účtovníctvo obce bolo nepreukázateľné, nakoľko tým, že obec za roky 2012 a 2013 nevykonala inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, nekonala v súlade s § 8 ods. 4 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, podľa ktorého účtovníctvo účtovnej jednotky je preukázateľné, ak všetky účtovné záznamy sú preukázateľné a účtovná jednotka vykonala inventarizáciu.

1.1.2 Ľudské zdroje a materiálno-technické zabezpečenie obce

V kontrolovanom období mala obec prijatý organizačný poriadok schválený ObZ dňa 22.03.2007, ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.04.2007.

Organizačný poriadok obce obsahoval popis práv a povinností starostu, ObZ, ako aj úlohy zástupcu starostu, hlavného kontrolóra (ďalej len „HK“), obecnej rady, komisií ObZ a obecného hasičského zboru.

Podľa § 10 organizačného poriadku orgánmi obce boli okrem obecného zastupiteľstva a starostu aj komisie a obecný hasičský zbor a podľa § 13 medzi neplnenie povinností starostu organizačný poriadok uvádzal aj nezvolanie zasadnutia ObZ za viac ako štyri mesiace. Uvedené skutočnosti ohľadne orgánov obce a neplnenia povinností starostu neboli v súlade s § 10 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb., podľa ktorého orgánmi obce sú obecné zastupiteľstvo a starosta a s § 12 ods. 1 citovaného zákona, podľa ktorého ObZ zasadá podľa potreby, najmenej však raz za tri mesiace.

Organizačný poriadok uvádzal, aké povinnosti má vykonávať a zabezpečovať obecný úrad, avšak neobsahoval jeho vnútornú organizáciu ani počet zamestnancov, čím neplnil účel, na ktorý bol vypracovaný.

Počas celého kontrolovaného obdobia starosta obce pracoval na plný úväzok. Obec v tomto období zamestnávala HK na skrátený úväzok 0,07 a jedného koordinátora na aktivačné práce počas šiestich mesiacov v každom roku. V obci boli v rokoch 2011 a 2013 zamestnaní dvaja a v roku 2012 štyria pracovníci vykonávajúci protipovodňové práce na území obce. V rokoch 2012 a 2013 obec zamestnávala jedného terénneho sociálneho pracovníka na plný úväzok.

V roku 2011 obec na vykonávanie činností obecného úradu nemala zamestnaného žiadneho pracovníka, pričom všetky práce vykonával starosta, ktorému pomáhal HK a zástupca starostu. Na vedenie účtovníctva a mzdovej agendy v roku 2012 bola na obecnom úrade zamestnaná pracovníčka na dohodu s úväzkom 0,2 a v roku 2013 na základe uzatvorenej pracovnej zmluvy jedna pracovníčka s úväzkom 0,1.

V roku 2011 obec krátkodobo zamestnala piatich zamestnancov na dohodu o vykonaní práce pri akcii „Dni úcty k starším“ organizovanej obcou.

Plat starostu bol stanovený v súlade so zákonom č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov a ObZ ho raz ročne prerokovávalo.

ObZ malo v kontrolovanom období päť poslancov, tzn. maximálny stanovený počet a zasadalo šesťkrát za rok. Priemerná účasť poslancov na zasadnutiach v jednotlivých rokoch kontrolovaného obdobia klesala, v roku 2011 bola 4,8 a v rokoch 2012 a 2013 bola 3,66.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Obec pred zasadnutím ObZ zverejšovala na obecnej tabuli pozvánku s programom zasadnutia, kde zverejšovala aj uznesenia ObZ. V kontrolovanom období obec nemala zriadenú obecnú radu.

Po voľbách v roku 2010 na ustanovujúcom zasadnutí dňa 18.12.2010 bolo zriadených sedem komisií ObZ, ktoré v kontrolovanom období nezasadali.

ObZ počas sledovaného obdobia nezriadilo kontrolný alebo poradný orgán.

Obec mala prijaté „Zásady odmeňovania poslancov a volených členov komisií v obci Riečka“ s účinnosťou od 01.01.2011, podľa ktorých sa poslancom raz ročne vyplácali odmeny za účasť na zasadnutí ObZ.

Kontrolou bolo zistené, že v rokoch 2011 a 2013 sa všetci poslanci ObZ vzdali svojich odmien za výkon mandátu poslanca v prospech obce. V roku 2012 dostali poslanci spoločne odmenu v celkovej sume 555,12 eur.

Preverení odbornej prípravy a vzdelávania starostu a HK bolo zistené, že starosta v kontrolovanom období každý rok absolvoval školenia o civilnej ochrane, k registrácii obyvateľstva a protipožiarna školenie. Zúčastňoval sa školení organizovaných obvodným úradom pre starostov a primátorov v roku 2011 tri dni, v roku 2012 dva dni a v roku 2013 jeden deň. V rokoch 2012 a 2013 sa starosta zúčastnil školenia k voľbám do Národnej rady SR a vyššieho územného celku.

HK obce neabsolvoval v kontrolovanom období žiadne školenie z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

Výdavky na uvedené školenia starostu boli v roku 2011 v sume 145,00 eur, v roku 2012 v sume 224,00 eur a v roku 2013 v sume 345,00 eur.

Prehľad vybraných údajov a ukazovateľov stanovených pre kontrolu výkonnosti v oblasti ľudských zdrojov je uvedený v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3

Rok	2011	2012	2013
Objem mzdových výdavkov* (v EUR)	16 418,00	18 261,12	18 169,00
Podiel mzdových výdavkov na bežných výdavkoch rozpočtu ** (v %)	31,87	31,93	31,60
Podiel mzdových výdavkov starostu na bežných výdavkoch rozpočtu obce (v %)	29,92	27,53	28,05
Podiel mzdových výdavkov hlavného kontrolóra na bežných výdavkoch rozpočtu obce (v %)	1,95	1,81	1,84
Podiel mzdových výdavkov poslancov ObZ na bežných výdavkoch rozpočtu obce (v %)	0,00	0,97	0,00
Podiel mzdových výdavkov zamestnancov ObÚ na bežných výdavkoch rozpočtu obce (v %)	0,00	1,62	1,71
Počet administratívnych zamestnancov na 100 obyvateľov obce	0,00	0,09	0,04

* starosta, HK, poslanci ObZ, zamestnanci ObÚ

** zdroj: FIN1-04 resp. FIN 1-12

Obec Riečka mala v roku 2011 vo svojom účtovníctve evidovaný jeden počítač zaradený do účtovníctva v roku 2006. V roku 2012 obec obstarala druhý počítač v hodnote 529,00 eur, čím sa priemerný vek zariadení výpočtovej techniky v tomto roku znížil z piatich rokov na tri a pol roka. Okrem starostu pracoval v kontrolovanom období na obecnom úrade len terénny sociálny pracovník, ktorý výpočtovú techniku nevyužíval. V roku 2013

zamestnávala obec aj jednu zamestnankyňu na 0,1 úväzku, preto bolo v kontrolovanom období množstvo zariadení výpočtovej techniky primerané počtu zamestnancov obce.

Ročné výdavky súvisiace s používaním a údržbou využívaného softvéru ako aj ich podiel na celkových bežných výdavkoch obce v jednotlivých rokoch kontrolovaného obdobia sú uvedené v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4

Rok	2011	2012	2013
Objem výdavkov na IT (v EUR)	222,00	797,00	650,00
Podiel výdavkov na IT na bežných výdavkoch rozpočtu obce (v %)	0,43	1,39	1,13
Priemerný vek výpočtovej techniky (v rokoch)	5	3,5	4,5

V rokoch 2011 a 2012 obec zálohovala údaje z informačného systému obce jedenkrát ročne na CD, ktoré fyzicky uchovávala v trezore. Zálohovanie údajov v rokoch 2011 a 2012 pre obec vykonávala fyzická osoba – živnostník, ktorý mal zmluvu s externou spoločnosťou, ktorá poskytovala obci softvér. V roku 2013 obec údaje z informačného systému nezálohovala vôbec.

Tým, že obec nezálohovala údaje zo svojho informačného systému v súlade s § 38 a 39 výnosu MF SR č. 312/2010 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy, nepostupovala v súlade s uvedeným výnosom a tým aj s § 3 ods. 4 písm. i) zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 275/2006 Z. z.“), podľa ktorého je obec ako povinná osoba podľa tohto zákona zabezpečovať, aby bol informačný systém verejnej správy v súlade so štandardmi informačných systémov verejnej správy.

Informácie, zmluvy, objednávky a faktúry zverejňovala obec v súlade s § 5 až § 6 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov na svojej webovej stránke, ktorej správu pre obec zabezpečovala počas celého kontrolovaného obdobia bezplatne externá internetová spoločnosť v rámci zmluvy o pripojení internetu, ktorý obec využívala. Výška výdavkov spojených s využívaním internetu bola počas celého kontrolovaného obdobia 13,24 eur mesačne.

1.2 Výkon vybraných pôsobností

1.2.1 Regionálny rozvoj, utváranie podmienok rozvoja obce čerpaním fondov Európskej únie

V kontrolovanom období obec nemala zriadenú žiadnu rozpočtovú alebo príspevkovú organizáciu, ani založenú obchodnú spoločnosť a neprevádzkovala žiadnu organizáciu bez právnej subjektivity.

Obec zabezpečovala niektoré svoje originálne kompetencie prostredníctvom tretích osôb nasledovne:

- zber a likvidácia odpadu prostredníctvom externej dodávateľskej firmy,
- účtovníctvo obce (rok 2012) na základe uzatvorenej dohody o vykonaní práce s fyzickou osobou,
- starostlivosť o verejné priestranstvá a vykonávanie protipovodňových prác prostredníctvom verejno-prospešných a aktivačných pracovníkov.

Obec prostredníctvom Spoločného obecného úradu so sídlom v Tornali zabezpečovala vykonávanie nasledovných prenesených a originálnych kompetencií:

- stavebný poriadok,
- pozemné komunikácie,
- ochrana prírody a krajiny,
- štátna vodná správa,
- regionálny rozvoj a cestovný ruch,
- telesná kultúra,
- opatrovateľská služba.

Dôvodom na takéto zabezpečenie vykonávania uvedených kompetencií a činností obce bolo jednoduchšie vykonávanie činností prostredníctvom tretej osoby, nakoľko obec nedisponovala potrebnými finančnými prostriedkami na ich výkon, nemala potrebného odborného zamestnanca a iných pracovníkov na uvedené činnosti a pre obec to znamenalo úsporu finančných prostriedkov.

Obec Riečka bola v období od začiatku čerpania fondov EÚ do 31.12.2013 prijímateľom troch nenávratných finančných príspevkov, kontrolovaného obdobia sa týkal len jeden z nich. Žiadateľom o nenávratný finančný príspevok týkajúci sa tohto projektu bolo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a projekt sa týkal zamestnávania terénnych sociálnych pracovníkov v obci.

Investičný charakter mal len projekt schválený a realizovaný pred kontrolovaným obdobím, údaj o výške poskytnutých finančných prostriedkoch na tento projekt je uvedený v tabuľke č 5.

Tabuľka č. 5

Rok	2011	2012	2013
Objem čerpaných prostriedkov z fondov EÚ (v EUR)	0,00	0,00	0,00
Celkový počet zrealizovaných projektov do 31.12.2013	1		
Celkový objem čerpaných prostriedkov z fondov EÚ do 31.12.2013 (v EUR)	144 143,08		

1.2.2 Prenesený výkon štátnej správy na úseku matriky a stavebného poriadku

Matriku ako výkon štátnej správy vedie obec alebo mestská časť, ktoré sú matričnými úradmi. Územné obvody matričných úradov ustanovuje Vyhláška MV SR č. 529/2001 Z. z. Pre obec Riečka bola v kontrolovanom období matričným úradom obec Kráľ.

Činnosti na úseku stavebného poriadku pre obec Riečka zabezpečoval počas kontrolovaného obdobia spoločný obecný úrad v meste Tornaľa. Počty vydaných rozhodnutí na úseku stavebného poriadku pre obec, ako aj počet oznámení na ohlásenia stavieb, stavebných úprav a udržiavacích prác vydávaných obcou samostatne, sú uvedené v tabuľke č. 6.

Tabuľka č. 6

Rok	2011	2012	2013
Objem finančných prostriedkov na prenesený výkon štátnej správy (dotácia MDVRR SR) (v EUR)	220,00	229,00	226,83
Objem príjmov zo spoplatnených úkonov (v EUR)	33,00	53,00	60,00
Objem výdavkov na úseku stavebného poriadku (mimo dotácie z MDVRR SR) (v EUR)	0,00	0,00	0,00
Pokrytie výdavkov úseku stavebného poriadku príjmami (v %)	115,00	123,14	126,45
Počet vydaných rozhodnutí na úseku stavebného poriadku	2	4	2
Počet vydaných oznámení o ohlásení (drobné stavby, atď.)	1	2	1

Oznámenia na ohlásenia drobných stavieb vydával starosta samostatne bez využitia činnosti stavebného úradu, čím obec nepostupovala v súlade s § 117 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“), podľa ktorého zamestnanec obce, ktorý zabezpečuje činnosť stavebného úradu, musí spĺňať osobitný kvalifikačný predpoklad.

O všetkých rozhodnutiach, ktorých súvisiace činnosti vykonával pre obec stavebný úrad v meste Tornaľa, viedla obec papierovú evidenciu.

Na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy na úseku stavebného poriadku bola obci v kontrolovanom období poskytnutá každoročne prostredníctvom Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR dotácia zo štátneho rozpočtu. Obci bola každoročne vyúčtovaná celá výška poskytnutých dotácií, ktorá postačovala stavebnému úradu na činnosti spojené s výkonom štátnej správy na úseku stavebného poriadku a od obci neboli v kontrolovanom období požadované od spoločného stavebného úradu dodatočné finančné zdroje.

Okrem toho obec dosahovala v kontrolovanom období príjmy zo spoplatnených úkonov súvisiacich s vydávaním niektorých rozhodnutí vo výške uvedenej v tabuľke č. 6.

1.2.3 Odpadové hospodárstvo obce

Obec Riečka nemala v kontrolovanom období vypracované VZN upravujúce oblasť odpadového hospodárstva. Vzhľadom na počet obyvateľov obce sa informácie týkajúce sa nakladania s odpadmi distribuovali ústnou formou alebo formou letákov. Oblasť odpadového hospodárstva neupravoval ani „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obci Riečka“ (ďalej len „PHSR“).

Tým, že obec neupravila nakladanie obce s odpadmi vo VZN, nepostupovala v súlade s § 39 ods. 6 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 223/2001 Z. z.“), podľa ktorého obec upraví v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva podľa § 3 ods. 1 tohto zákona podrobnosti o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi vrátane biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov od prevádzkovateľa kuchyne, použitých batérií a akumulátorov, ktoré sú komunálnym odpadom, a elektroodpadov z domácností všeobecne záväzným nariadením, v ktorom ustanoví najmä podrobnosti o spôsobe zberu a prepravy komunálnych odpadov, o spôsobe triedeného zberu komunálnych

odpadov jednotlivých zložiek komunálnych odpadov, o spôsobe nakladania s drobnými stavebnými odpadmi, ako aj miesta určené na ukladanie týchto odpadov, na zneškodňovanie odpadov a dôvody nezavedenia triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov podľa odseku 18 uvedeného zákona.

Zber, likvidáciu a separáciu odpadov zabezpečovala v kontrolovanom období pre obec externá firma. Obec nedisponovala vlastným zberným dvorom ani vlastnou skládkou.

Obec bola v kontrolovanom období povinná zabezpečiť najmenej dvakrát do roka zber a prepravu objemných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín a drobných stavebných odpadov. Z dôvodu nezájmu občanov o zber objemných odpadov obec túto činnosť nezabezpečovala, pretože pre obec predstavovala zbytočné náklady.

Tým, že obec v kontrolovanom období nezabezpečila zber a prepravu objemných odpadov, nepostupovala v súlade s § 39 ods. 5 písm. b) zákona č. 223/2001 Z. z., podľa ktorého je obec povinná zabezpečiť podľa potreby, najmenej dvakrát do roka, zber a prepravu objemných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín a drobných stavebných odpadov.

Tabuľka č. 7

Rok	2011	2012	2013
Celkový objem komunálneho odpadu (v t)	25,74	27,42	30,66
Celkový objem vyseparovaného odpadu (v t)	2,25	2,03	2,11
Podiel separovaného odpadu na celkovom odpade (v %)	8,74	7,40	6,88
Celková suma skutočných výdavkov na odpadové hospodárstvo (v EUR)	2 070,00	1 983,00	2 045,00
Výdavky na obyvateľa obce na odpadové hospodárstvo (v EUR)	8,96	8,66	8,67
Výdavky na tonu odpadu (v EUR)	80,42	72,32	66,70
Celková suma príjmov odpadového hospodárstva (v EUR)	1 824,00	2 031,98	2 170,00
Suma prostriedkov z miestneho poplatku za KOaDSO (vyrubená suma) (v EUR)	1 600,00	1 900,00	1 900,00
Podiel z príjmu z poplatku za KOaDSO na obyvateľa (v EUR)	6,93	8,30	8,05
Pokrytie výdavkov odpadového hospodárstva príjmami (v %)	88,12	102,47	106,11

Celkový objem komunálneho odpadu vzrástol v kontrolovanom období o 19,11%, pričom obec vyseparovala z tohto množstva približne 7%. Podiel separovaného odpadu na celkovom komunálnom odpade v kontrolovanom období klesol o 1,86 percentuálneho bodu. Obec separovala v kontrolovanom období šesť komodít, pričom podmienky boli vytvorené aj pre ďalšie komodity, o tieto však zo strany občanov nebol záujem.

Celková výška skutočných výdavkov, ktorých výška je uvedená v tabuľke č. 7, sa v priebehu kontrolovaného obdobia výrazne neodlišovala od rozpočtovaných výdavkov na odpadové hospodárstvo. Príjmy tvoril najmä miestny poplatok za komunálny odpad a drobné stavebné odpady a nepatrnou sumou sa na príjmoch podieľal aj príspevok z Recyklačného fondu. S výnimkou roku 2011 mala obec vyššie príjmy na odpadové hospodárstvo ako výdavky spojené s nakladaním s odpadmi. Príčinou tohto stavu bolo doplatenie pohľadávok za miestny poplatok za komunálny odpad a drobné stavebné odpady zo strany niektorých občanov.

2 Preverenie účinnosti vykonávania vybraných pôsobností obcí SR

Kontrolou bolo preverované napĺňanie predpokladov účinného výkonu pôsobností, dosahovanie cieľov a zámerov, najmä z pohľadu preskúmania programového rozpočtu obce, ďalších strategických plánovacích dokumentov a zabezpečovania vybraných prvkov spätnej väzby.

2.1 Programové rozpočtovanie obce

Kontrolou schválených rozpočtov obce za roky 2011, 2012 a 2013 bolo zistené, že neobsahovali zámary a ciele – programový rozpočet, ktoré obec mala realizovať z výdavkov rozpočtu.

Tým, že schválené rozpočty v kontrolovanom období neobsahovali zámary a ciele, obec nekonala v súlade s § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z., podľa ktorého rozpočet obce obsahuje aj zámary a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce (program obce).

Nevypracovaním programových rozpočtov nebolo umožnené obyvateľom obce dozvedieť sa o vecných zámeroch a cieľoch obce, ako aj prípadnej spoluúčasti a podiele na ich tvorbe.

Podľa predložených zápisníc a uznesení zo zasadnutí ObZ podľa uznesenia č. 6/2013 z 19.12.2013 poslanci ObZ súhlasili s neuplatňovaním programu obce.

2.2 Strategické plánovanie a vybrané prvky spätnej väzby výkonu pôsobností

Preverením vypracovania dokumentov týkajúcich sa plánovania rozvoja obce, konkrétne PHSR, program odpadového hospodárstva (ďalej aj „POH“), územný plán obce, komunitný plán sociálnych služieb, plán ochrany obyvateľstva, povodňový plán, koncepcia rozvoja informačných systémov verejnej správy, koncepcia resp. stratégia vo vzťahu k združeniu, mikroregiónu, verejno-súkromnému partnerstvu bolo zistené, že v kontrolovanom období mala obec vypracovaný :

- PHSR z roku 2007 vypracovaný externou firmou pre obdobie rokov 2007 až 2013,
- POH na roky 2011 až 2015, vypracovaný obcou v spolupráci s externou firmou, predložený Okresnému úradu Rimavská Sobota, odboru starostlivosti o ŽP do 30.06.2014, schválený 31.07.2014, pričom Banskobystrický samosprávny kraj vypracoval POH na úrovni krajov vo februári 2014,
- povodňový plán záchranných prác vypracovaný v roku 2011.

V zmysle stavebného zákona obec nemala povinnosť vypracovať územný plán. Ostatné vybrané dokumenty obec nemala vypracované.

Tým, že obec nemala vypracovaný plán ochrany obyvateľstva, nekonala v súlade s § 15 ods. 1 písm. a) zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, podľa ktorého obec vypracúva plán ochrany obyvateľstva.

Tým, že obec nemala vypracovanú koncepciu rozvoja informačných systémov, nekonala v súlade s § 3 ods. 4 písm. a) zákona č. 275/2006 Z. z., podľa ktorého obec ako povinná osoba bola povinná vypracovať koncepciu rozvoja informačných systémov verejnej správy.

Tým, že obec nemala vypracovaný komunitný plán sociálnych služieb, nekonala v súlade s § 83 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, podľa ktorého obec vypracúva komunitný plán sociálnych služieb.

Obec v kontrolovanom období pravidelne nemonitorovala a každoročne nevyhodnocovala plnenie PHSR, čím nekonala v súlade s § 12 písm. b) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa ktorého obec zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu PHSR obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie.

V kontrolovanom období bola obec súčasťou združení: Združenie obcí mikroregiónu pri Slanej, ZMOS (Združenie miest a obcí Slovenska), ZMOGAN (Združenie miest a obcí Gemera a Malohontu).

V roku 2013 sa obce v rámci združenia obcí mikroregiónu pri Slanej uchádzali o získanie prostriedky z EÚ na zavedenie internetu. Účasť v tomto združení pomohla obci pri vyjednávaní ceny za odvoz a likvidáciu odpadu.

Výdavky obce spojené s členstvom v združeniach boli v roku 2011 v sume 125,00 eur, v roku 2012 v sume 130,00 eur a v roku 2013 v sume 129,43 eur.

V kontrolovanom období obec nemala certifikát systému manažérstva kvality.

2.3 Systém vnútornej kontroly

Kontrolou naplňania predpokladov pre účinný výkon pôsobností bolo zistené, že v roku 2011 všetky práce vykonával starosta, ktorému pomáhal HK a zástupca starostu, v roku 2012 účtovníčka na dohodu s úväzkom 0,2 a v 2013 účtovníčka na pracovnú zmluvu s úväzkom 0,1.

Nedostatočný počet zamestnancov ObÚ neumožňoval zabezpečiť vzájomnú nezlučiteľnosť a oddelenie rozhodovacích právomocí starostu od právomocí zamestnancov zodpovedných za realizáciu finančnej operácie a od právomocí zamestnancov zodpovedných za vedenie účtovníctva.

Kontrolou vykonávania predbežnej finančnej kontroly (ďalej len „PFK“) na vzorke dodávateľských faktúr bolo zistené, že k dodávateľským dokladom – faktúram boli priložené platobné poukazy (od roku 2013 krycie listy), na ktorých PFK a súhlas s finančnou operáciou vykonával starosta obce. V rokoch 2011 a 2012 účtovné doklady obsahovali odtlačok pečiatky s textom PFK, ktoré boli podpísané starostom obce.

Tým, že PFK vykonával starosta obce, nekonala obec v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého PFK vykonáva vedúci zamestnanec poverený vedúcim orgánom verejnej správy a zamestnanci zodpovední za rozpočet, verejné obstarávanie, správu majetku alebo za iné odborné činnosti podľa charakteru finančnej operácie.

V obci neboli vytvorené podmienky na to, aby bola PFK vykonávaná v súlade s požiadavkami stanovenými pre vykonávanie PFK tak, ako to ustanovuje uvedený zákon.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Následné finančné kontroly v obci vykonával HK, ktorý overoval objektívny stav kontrolovaných skutočností a ich súlad s právnymi predpismi.

Kontrolou plnenia povinností HK bolo zistené, že HK nepredkladal plány kontrolnej činnosti ObZ. Z vykonaných kontrol za každý polrok vypracovával správy o výsledkoch následných finančných kontrol k 31.06.2011 a k 31.12.2011.

Stanovisko k záverečnému účtu nebolo vypracované z dôvodu, že samotný záverečný účet obce vypracovával HK.

V kontrolovanom období ObZ nepožiadalo HK o vykonanie mimoriadnej kontroly.

Tým, že HK v rokoch 2011, 2012 a 2013 nepredkladal plány kontrolnej činnosti ObZ raz za šesť mesiacov, nevypracovával odborné stanoviská k návrhom záverečného účtu a nepredkladal správy o kontrolnej činnosti ObZ, nepostupoval podľa § 18f ods. 1 písm. b), c), a e) zákona č. 369/1990 Zb., podľa ktorého HK predkladá ObZ raz za šesť mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti, vypracováva odborné stanoviská k návrhom rozpočtu obce a k návrhom záverečného účtu obce a predkladá ObZ najmenej raz ročne správu o kontrolnej činnosti.

Prehľad vývoja vybraných preverovaných údajov týkajúcich sa činnosti HK je uvedený v tabuľke č. 8.

Tabuľka č. 8

Rok	2011	2012	2013
Úväzok HK	0,07	0,07	0,07
Podiel mzdových výdavkov na HK na bežných výdavkoch rozpočtu obce (v %)	1,95	1,81	1,84
Počet následných finančných kontrol vykonaných HK	3	6	6
Podiel počtu skutočne vykonaných kontrol zo strany HK k počtu plánovaných kontrol odsúhlasených ObZ (v %)	100	100	100

Vzhľadom na nedostatky v kontrolnej činnosti HK, počet administratívnych zamestnancov ObÚ a výšku pracovného úväzku HK, možno spoľahlivosť a účinnosť vnútorného kontrolného systému obce zhodnotiť ako primeranú.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 10.11.2014

Ing. Marián Koreň
vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Miroslav Štefánik
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 20.11.2014

Oskár Tóth
starosta obce

Zoznam príloh

Príloha č. 1	Prehľad o rozpočte obce za roky 2011 až 2013
--------------	--

Prehľad o rozpočte obce za roky 2011 až 2013

	2011				2012				2013			
Ukazovateľ	Schválený rozpočet (eur)	Upravený rozpočet (eur)	Skutočnosť (eur)	Plnenie (%)	Schválený rozpočet (eur)	Upravený rozpočet (eur)	Skutočnosť (eur)	Plnenie (%)	Schválený rozpočet (eur)	Upravený rozpočet (eur)	Skutočnosť (eur)	Plnenie (%)
Príjmy spolu	56 019	155 055	136 344	88	58 100	71 677	59 186	83	57 718	68 091	59 739	88
V tom: bežné príjmy	55 919	100 319	81 708	81	58 000	71 577	59 186	83	57 618	67 991	59 739	88
kapitálové príjmy	-	52 403	52 403	100	-	-	-	-	-	-	-	-
príjmové finančné operácie	100	2 333	2 233	96	100	100	-	-	100	100	-	-
Výdavky spolu	56 019	143 636	136 013	95	58 100	62 592	59 170	95	57 718	66 743	59 529	89
V tom: bežné výdavky	47 019	59 145	51 522	87	53 460	60 325	57 187	95	56 718	63 715	57 501	90
kapitálové výdavky	-	15 452	15 452	100	2 990	2 065	1 781	86	-	2 028	2 028	100
výdavkové finančné operácie	9 000	69 039	69 039	100	1 650	202	202	100	1 000	1 000	-	-
Hospodársky výsledok (prebytok + / schodok -), vrátane finančných operácií	0	11 419	331	X	0	9 085	16	X	0	1 348	210	X
Bežný rozpočet (+, -)	8 900	41 174	30 186	X	4 540	11 252	1 999	X	900	4 276	2 238	X
Kapitálový rozpočet (+, -)	0	36 951	36 951	X	-2 990	-2 065	-1 781	X	0	-2 028	-2 028	X
Finančné operácie (+, -)	-8 900	-66 706	-66 806	X	-1 550	-102	-202	X	-900	-900	0	X
Hospodársky výsledok (prebytok + / schodok -), po vylúčení finančných operácií	8 900	78 125	67 137	X	1 550	9 187	218	X	900	2 248	210	X